

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Bättre information om hyresbostäder – kartläggning av andrahandsmarknaden och ett förbättrat lägenhetsregister (SOU 2023:65)

(LI2023/03518)

Försäkringskassan begränsar yttrandet till de delar som berör vår verksamhet.

Sammanfattning

Försäkringskassan är positiv till att fler aktörer ges elektronisk tillgång till lägenhetsregistret och att registret utökas med uppgifter om bland annat förstahandshyresgäst. Försäkringskassan anser dock att även uppgifter om andra- och tredjehandskontrakt bör omfattas av registret. Vidare bör behovet av sekretessbrytande bestämmelser för utlämnande utredas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Försäkringskassan kommer att behöva utveckla en digital lösning för inhämtande av uppgifter från Lantmäteriet. Ett sådant utvecklingsarbetet kommer inte vara möjligt utan att myndigheten tillförs ekonomiska medel.

6 Samla uppgifter om hyresbostäder

Allmänt

Försäkringskassan instämmer i förslaget att fler aktörer ges elektronisk tillgång till uppgifterna i lägenhetsregistret och att uppgifterna i registret utökas med bland annat information om förstahandshyresgäst. Tillgång till uppgifterna i lägenhetsregistret innebär att Försäkringskassan i större utsträckning kommer kunna inhämta bostadsrelaterade uppgifter från en extern aktör, vilket inom vissa förmåner minskar behovet av kompletteringar från den försäkrade. Informationen kan också användas i kontrollsyfte och därmed minska risken för respektive upptäcka felaktiga utbetalningar.

6.5.1 Skälen för att samla in uppgift om förstahandshyresgäst och principen om uppgiftsminimering

Försäkringskassan instämmer i att uppgifter om förstahandshyresgäst bör samlas in och tillgängliggöras i lägenhetsregistret. Till skillnad från utredningen anser dock myndigheten att även uppgifter om andra- och tredjehandskontrakt bör omfattas av registret. Sådana uppgifter skulle kunna begränsas till att endast avse kontrakt som varar ett visst antal månader. På så sätt skulle uppgiftslämnandet för fastighetsägaren inte bli alltför omfattande.

Uppgifter om andra- och tredjehandskontrakt kan vara av betydelse i samband med flera olika bedömningar som Försäkringskassan har att göra. Som exempel kan nämnas följande situationer.

- Bedömning av om en person ska anses ha bosatt sig i Sverige. Det är inte ovanligt att personer som nyligen kommit till Sverige bor i andra eller tredje

hand. Tillgång till uppgift om även andra- och tredjehandskontrakt skulle därför i många fall underlätta bedömningen.

- Bedömning av om en person vistas utomlands. Personer med förstahandskontrakt som lämnar Sverige för att vistas utomlands en längre tid kan hyra ut sin lägenhet i andra hand. Ett register som inkluderar andra- och tredjehandskontrakt skulle därför underlätta myndighetens utredning av om en bidragsmottagare som är förstahandskontraktssinnehavare vistas utomlands.

6.3.9 Kvalitetshöjande åtgärder

För att tillgången till registret ska bidra till en effektivare ärendehandläggning och ökade kontrollmöjligheter är det av stor vikt att uppgifterna i registret är korrekta och fullständiga. Försäkringskassan ser därför positivt på att en utvärdering av registrets kvalitet ska göras efter tre år. Försäkringskassan vill framhålla att om det i samband med kommunernas insamling av uppgifter till registret uppkommer misstankar om bidragsbrott så finns det en skyldighet för kommunen att göra en polisanmälan (6 § bidragsbrottslagen [2007:612]).

6.5.6 Sekretess

Utredningen föreslår att sekretess ska gälla i lägenhetsregistret för uppgift om enskilda personliga förhållande, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs, samt att offentlighets- och sekretessförordningen därför ska kompletteras med en hänvisning till lägenhetsregistret. Det saknas dock resonemang kring behovet av sekretessbrytande bestämmelser för utlämnande. Den frågan behöver utredas vidare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

7.5.2 Konsekvenser för andra myndigheter

För att kunna använda uppgifterna i lägenhetsregistret kommer Försäkringskassan att behöva utveckla en digital lösning för inhämtande av information från registret. En sådan IT-lösning behöver tas fram i samråd med Lantmäteriet och det är inte möjligt att i dagsläget närmare uppskatta vad utvecklingskostnaden kommer att uppgå till. Utifrån Försäkringskassans ansträngda ekonomiska läge kommer det inte vara möjligt att genomföra ett sådant utvecklingsarbete samt använda och förvalta systemet utan att medel för detta tillförs myndigheten.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande rättschef Emily Alfvén Nickson i närvaro av avdelningscheferna Alexandra Wallin, Vivianne Yllenius och Leif Höök samt rättslig expert Anna Pochill, den senare som föredragande.

Emily Alfvén Nickson

Anna Pochill